

نگاهی به مجموعه ۱۵جلدی «سرگذشت استعمار» نوشته مهدی میرکیایی

روایتی تکان دهنده درباره استعمارگران دیروز و مدعیان انسان دوستی امروز

گروه فرهنگی/ «سرگذشت استعمار» مجموعه‌ای خواندنی و مستند برای افرادی است که علاقه‌مند به کسب اطلاعات درباره بخشی از آنچه که بر جهان گذشته هستند؛ مجموعه‌ای ۱۵جلدی پیرامون واقعیت کشورهای قدرتمند غربی و امریکایی که اصرار بر تطهیر ماهیت وجودی امروز و چهره تاریخی دیروزشان دارند. این مجموعه خواندنی پیش‌تر مورد توجه رهبر معظم انقلاب هم قرار گرفته، آنچنان‌که ایشان مجموعه ۱۵جلدی «سرگذشت استعمار» را اثری ارزشمند برای نوجوانان و جوانان حق جو و پژوهشگر عنوان کرده‌اند.

■ **پیش به سوی قاره بیپایمی**

«سرگذشت استعمار»، مجموعه‌ای تاریخی- سیاسی است که به همت انتشارات «سوره مهر» روانه کتابفروشی‌ها شده است. مهدی میرکیایی که تألیف این اثر ۱۵جلدی را به عهده داشته آن را با نگاهی به تاریخ استعمار در جهان و کشورهای دخیل در استعمار ملت‌ها نوشته است.

هر یک از جلدهای این مجموعه با نگاه به یکی از وقایع مهم درباره کشورهای استعمارزده نوشته شده است. جلد نخست «سفر به آن سوی دریاها» نام دارد که مخاطب را به یک سفر قاره‌بیپایمی می‌برد؛ به آن روزهایی که اقوام مسلمان ساکنان قاره سبز اروپا و آمریکا بودند.

یکی از نکات مشترک درباره هر ۱۵جلد این مجموعه، نوشتار آن است. مهدی میرکیایی موفق به تألیف مجموعه‌ای خواندنی شده است، آنچنان‌که اگر بدون برخورداری از هیچ اطلاع قبلی دست به تورقش بزنید شاید گمان کنید مجموعه‌ای داستانی پیش روی شما قرار گرفته! هرچند که واقعیت چیز دیگری است و این مجموعه یک اثر جدی تاریخی- سیاسی اما قابل استفاده برای عموم علاقه‌مندان است؛ از نوجوان ۱۲- ۱۳ساله گرفته تا حتی علاقه‌مندان کهنسال، همگی می‌توانند مخاطب «سرگذشت استعمار» باشند.

البته همه‌فهم بودن «سرگذشت استعمار» را نباید دلیلی بر کم‌اهمیت بودن آن دانست، بلکه نویسنده کوشیده دست به خلق مجموعه‌ای بزند که باوجود ارائه اطلاعاتی جدی، روایتی خواندنی و شیوا پیش روی طیف گسترده‌ای از مخاطبان قرار گیرد. بازگردیم به ارائه توضیحاتی درباره جلد نخست، نویسنده در «سفر به آن سوی دریاها» به شرح حوادثی می‌پردازد که در آنها، کشورهای اروپایی دست به دریانوردی و اکتشاف

فصل‌های خواندنی برای عموم است، بویژه که موضوع آن مرتبط با کشف قاره آمریکا توسط کریستف کلمب است که اغلب‌مان درباره‌اش کمابیش نکاتی را شنیده‌ایم. هرچند که این بخش هم نظیر سایر کتاب‌های مجموعه «سرگذشت استعمار»، تصویرگر اتفاقات تلخی همچون

پویشی ملی برای تشویق نوجوانان به مطالعه تاریخ استعمار

مهدی شریفی

دبیر علمی پویش کتابخوانی «هیس‌طوری»

«هیس‌طوری» عنوان یک مسابقه کتابخوانی است، پویشی ملی که جامعه مخاطبان هدفش دانش‌آموزان ۱۲- ۱۳ساله تا ۱۷ساله تشکیل می‌دهند؛ همان دهه هشتادی‌های معروف! اهداف‌مان از راه‌اندازی این پویش، تشویق نوجوانان به مطالعه بخش مهمی از تاریخ جهان در خلال مطالعه مجموعه ۱۵جلدی «سرگذشت استعمار» نوشته مهدی میرکیایی است. یک تلاش فرهنگی برای آنکه به دور از کارهای شعارزده یا مستقیم‌گویی، درباره دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران و از طرفی سوابق جهان غرب و آمریکا به نسل امروز بگوییم تا دانش‌آموزان گرفتار دلزدگی نشوند. شاید پیرسید چرا این مجموعه تاریخی- سیاسی برای پویش ملی «هیس‌طوری» انتخاب شده، پاسخ این سؤال در مضمون مجموعه مذکور است؛ اینکه محتوای «سرگذشت استعمار» تنها به ایران محدود نمی‌شود و روایتی کامل و خواندنی درباره تاریخچه استعمار در

کل جهان است؛ به اینکه قدرت‌های بزرگ جهان چه

پیشنه‌ای دارند و چه بر سر دیگر سرزمین‌ها آورده‌اند. برمه تاریخی مورد نظر در این مجموعه، ۴۰۰- ۵۰۰

سال گذشته را شامل می‌شود. مجموعه «سرگذشت استعمار» با این هدف نگاشته شده که استعمارگران در سراسر جهان چطور به استعمار و غارت دیگر سرزمین‌ها دست زده‌اند. از دیگر نکات قابل توجه این مجموعه می‌توان به حجم کم تعداد صفحات هر جلد اشاره کرد؛ مسأله‌ای که سبب شده دانش‌آموزان برای شرکت در این پویش و مطالعه کتاب‌ها، نیاز به زمان زیادی نداشته باشند. هرچند از آنجا که دی ماه، زمان امتحانات دانش‌آموزان است زمان قابل توجهی برای مطالعه این مجموعه در نظر گرفته‌ایم، اردیبهشت ماه سال آینده فرصت نهایی برای شرکت در این رقابت کتابخوانی عنوان شده است. این مسابقه تنها به سؤال و جواب ختم نمی‌شود، در پایان هر کتاب شرکت‌کننده سؤالات مرتبط را پاسخ می‌دهد و بعد از آن بنا بر انتخاب خود، گزینه هر جلد را پیام آن را در قالب‌های مختلف از جمله پادکست یا عکس نوشت و... درست کرده و بارگذاری می‌کند. در

ششمین جلد این مجموعه و پیرامون توطئه می‌شود، بحث مراسم اعلام حکومت ابدی حاکمان ایتالیا بر دریاها به میان می‌آید.

■ **انگلستان، سرزمینی با سابقه ۲۰۰**

سال غارتگری

در جلدهای هفتم «سفر الماس» و هشتم «به‌دنبال کادی» صحبت درباره انگلستان، سرزمینی با سابقه ۲۰۰ سال غارت و سلطه بر هندوستان است و همچنین روایت از خون‌هایی است که برای تسخیر رود بزرگ «سند» ریخته می‌شود. نویسنده در جلد نهم با عنوان «افطار در کلیسا» به سراغ آخرین پادشاه سلسله «آق‌قویونلوها» می‌رود و سرانجام قدم به ایران می‌گذارد، آن هم در اولین سال‌های حضور رسمی اروپاییان در کشورمان.

جلدهای دهم «گنج‌های کلات» و یازدهم «جوانه‌های آتش» همچنان درباره ایران هستند و در آنها به ایران دوران صفویه و دورانی پرداخته می‌شود که شروعی تازه برای استعمارگران است. در ادامه همچنان ردپای استعمار در کشورمان دنبال می‌شود تا ماجرا به شورش آقامحمدخان قاجار می‌رسد. «بازی بزرگ» دوازدهمین

این بین امکانی فراهم شده تا بخشی از دآوری به عهده خود دانش‌آموزان باشد، البته یک دوری جدی‌تر هم خودمان داریم که هریک از اینها امتیازدهی خاص خود را دارد. در خصوص برگزاری این پویش ملی موفق به جلب همکاری و بهره‌مندی از باری سازمان‌ها و ارگان‌های مختلفی شده‌ایم که می‌توان به جست‌وجویی در نشانی‌های <http://www.kishor.ir> یا www.Hisstory.ir اطلاعاتی درباره آنها پیدا کرد. بنای ما هدایای جایزه به تعداد زیادی از شرکت‌کنندگان است؛ جوایزی که از ۲۰ میلیون تومان به نفر نخست شروع می‌شود و به ۱۵ میلیون تومان بری نفرات یازدهم تا پنجم ختم می‌شود. جوایز دیگری هم در نظر گرفته‌ایم که جزئیات آن در سایت پویش آمده است. در این بین بخش کودک و نوجوان حوزه هنری را می‌توان اصلی‌ترین بازوی اجرایی این پویش کتابخوانی دانست و البته از نقش مهم معاونت پرورشی و فرهنگی وزارت آموزش و پرورش نیز نمی‌توان در خصوص برگزاری‌اش غفلت کرد؛ همراهی مهمی که پویش «هیس‌طوری» را به گستره مدارس سراسر کشورمان هم رسانده است.

در کنار اهداف فرهنگی و اقتصادی اما اهداف سیاسی تأسیس تلویزیون توسط دولت‌ها برای مخاطبان سایر کشورها را نمی‌توان نادیده گرفت. این سیاست فرهنگی را باید در ادامه

کشور به رتبه اول در منطقه و جهان را با محوریت هویت‌بخشی فرهنگی متذکر شد و افزود: «کشور ما مدتی تحت تأثیر سریال‌های خارجی بود، اما امروز در کشورمان برنامه‌ها، فیلم‌ها، مستند و سریال‌ها در سطح جهانی تولید می‌شود.»

■ **تلویزیون، راهی برای افق‌های سیاسی مخاطب‌برون‌مرزی**

در کنار اهداف فرهنگی و اقتصادی اما اهداف سیاسی تأسیس تلویزیون توسط دولت‌ها برای مخاطبان سایر کشورها را نمی‌توان نادیده گرفت. این سیاست فرهنگی را باید در ادامه کشور به رتبه اول در منطقه و جهان را با محوریت هویت‌بخشی فرهنگی متذکر شد و افزود: «کشور ما مدتی تحت تأثیر سریال‌های خارجی بود، اما امروز در کشورمان برنامه‌ها، فیلم‌ها، مستند و سریال‌ها در سطح جهانی تولید می‌شود.»

■ **تلویزیون، راهی برای افق‌های سیاسی مخاطب‌برون‌مرزی**

در کنار اهداف فرهنگی و اقتصادی اما اهداف سیاسی تأسیس تلویزیون توسط دولت‌ها برای مخاطبان سایر کشورها را نمی‌توان نادیده گرفت. این سیاست فرهنگی را باید در ادامه کشور به رتبه اول در منطقه و جهان را با محوریت هویت‌بخشی فرهنگی متذکر شد و افزود: «کشور ما مدتی تحت تأثیر سریال‌های خارجی بود، اما امروز در کشورمان برنامه‌ها، فیلم‌ها، مستند و سریال‌ها در سطح جهانی تولید می‌شود.»

■ **تلویزیون، راهی برای افق‌های سیاسی مخاطب‌برون‌مرزی**

آغاز شانزدهمین جشنواره سینما حقیقت با پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

چراغ حقیقت‌طلبی و عدالت‌خواهی روشن‌باد

شانزدهمین جشنواره بین‌المللی «سینما حقیقت» روز گذشته به صورت رسمی آغاز به کار کرد و قرار است بیش از ۲۲ فیلم، طی ۵ روز نمایش داده شود. هفت سالن پردیس سینمایی ملت از روز یکشنبه ۲۰ آذرماه تا پنجشنبه ۲۴ آذرماه با اکران آثار راه‌یافته میزبان علاقه‌مندان سینمای مستند است.

همزمان با آغاز جشنواره، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی تأکید کرد، آنچه از سینمای مستند، به یادگاری می‌ماند، تلاشی است که برای ثبت واقعیت، شکلی عادلانه و هنرمندانه دارد. در پیام دکتر محمدمهدی اسماعیلی آمده است: «هنرمندان چشم و چراغ ما هستند و بیش و پیش از هر شغری، صدای جامعه را به گوش مسئولان می‌رسانند. از این منظر سینمای مستند، هوشمندانه و منصفانه نقد می‌کند، هشدار می‌دهد و راه‌های برون‌رفت از بحران را مطرح می‌کند. هنرمند آنچه را که رؤیت می‌کند روایت می‌کند. از این‌رو شرط روایتگری حقیقت، رؤیت حقیقت است. بنابراین هنر فیلمسازی مستند تنها شایسته هنرمندانی است که حقیقت را درست ببینند و آنچه را که دیده‌اند هنرمندانه روایت کنند. در بخش دیگر این پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از چالش‌های تحریف حقیقت برای نسل جوان نوشته و از مستندسازان چنین درخواست کرده است: «انتظار می‌رود همه کسانی که در این حوزه نقش آفرینی می‌کنند

با تولیدات خود جلوی تحریف را بگیرند.» محمد مهدی اسماعیلی همچنین از امتیازهای این دوره از جشنواره نوشت: «خوشحالم که در ضیافت شانزدهمین جشنواره «سینماحقیقت»، فرصت درخشش و دیده شدن آثاری فراهم شد که واقعیت ایران امروز را به تصویر کشیدند، صدای نسل جوان بودند، آینه‌ای تمام‌نما از فرهنگ، آداب و رسوم و قومیت‌های مختلف ایران زمین را مقابل چشم مخاطب داخلی و خارجی قرار دادند. انعکاس روح بلند هنرمند ایرانی و ذوق و هنر نسل امروز، نسل پرسرشگر و نسل امیدوار به آینده روشن، در مستندهای این دوره به وضوح مشهود است. آثار و آمارهای این دوره، نوید روزهایی پر امید برای سینمای مستند ایران می‌دهند. حضور پررنگ مستندسازان جوان، تعداد آثاری که خارج از تهران و توسط فیلمسازان استان‌ها ساخته شده‌اند، تنوع و تعدد آثاری که در بخش شهید آوینی رقابت می‌کنند و نمایش تصویری از جوانان و نوجوان امروز، همه و همه وسعت سینمای مستند امروز را به رخ می‌کشد. اهتمام بجا و هدفمند، برای حمایت از سینمای بالنده‌ای که در استان‌ها، جاری است و توجه به ضامین دینی و استراتژیک و ثبت سندی این روزگار، از امتیازهای این دوره از جشنواره «سینماحقیقت» است.»

جشنواره اسسال هم طبق چند دوره اخیر، مراسم افتتاحیه نداشت و آیین افتتاحیه با سخنرانی محمد حمیدی مقدم دبیر جشنواره برگزار شد و پس از آن مستند بلند «دنیای وحشی زاگرس» به کارگردانی وتهیه‌کنندگی فرشاد افشین‌پور به‌عنوان فیلم افتتاحیه این دوره از جشنواره نمایش داده شد. این مستند در ژانر حیات‌وحش است و سوراغ

طبیعت و حیات‌وحش رشته‌شوه زاگرس رفته است. با آغاز رسمی جشنواره، فضای اطلاع‌رسانی درباره آثار حاضر در جشنواره گرم‌تر شده است و سازندگان با عوامل فیلم تلاش می‌کنند در گفت‌وگوهایی اگر چه کوتاه، خودشان را به صدر اخبار جشنواره بکشانند. محمد باقایی پیشکسوت رشته کشتی که از دوستان زندیباد فردین بوده است، بعد از تماشای مستند «برزخی‌ها» که مسأله توقیف فیلم «برزخی‌ها» ی ایرج قادری را مرور می‌کند، در گفت‌وگویی خاطراتش را از همراهی با فردین مرور کرده است. او همچنین از جسارت پرداختن به این سوره با این عبارات تقدیر کرده است: «بعد از ۴۳ سال از انقلاب، صحبت کردن درباره فیلم «برزخی‌ها» به اصطلاح جگر شیر می‌خواست که سازمان اوج به سراغ این سوره رفت.» زهره نجف‌زاده که با مستند «۶۴۱۰ روز اسارت» و روایتی از زندگی خلیان شهید حسین لشکری در بخش جایزه شهید آوینی حضور دارد، به ایرنا گفته سینما حقیقت توانسته است تا حدودی نقاب را از روی سینمای مستند بردارد. مهدی مطهر تهیه‌کننده سینمای مستند که با سه اثر در شانزدهمین دوره از جشنواره «سینما حقیقت» حضور دارد، در گفت‌وگویی با مهر، ضمن اشاره به اهمیت انعکاس نگاه‌های مختلف در ویرتین جشنواره «سینما حقیقت» بر راهگشا بودن «گفت‌وگو» تأکید کرده است.

جشنواره «سینما حقیقت» مهم‌ترین ویرتین نمایش آثار مستند در ایران است و اغلب فیلمسازان این حوزه تمایل دارند فیلمشان فرصت حضور در این ویرتین را داشته باشد. برای پاسخگویی به این مطالبه در این دوره از جشنواره بخش نمایش‌های خارج از مسابقه در نظر گرفته شده و قرار است ۱۰ مستند در این بخش به نمایش درآیند. روز گذشته فهرست آثار این بخش اعلام شد. «آبی روشن» ابوالفضل توکلی، «پوچیا» حسین هایونفر، «زمره‌های ایرانی» امیرحسین خلیل‌زاده، «گوش شیطون کر» ساخته مهدی بوستانی شهربایی، «لانه پرستوها» نرگس شکبافرو مهرگان درسکار، «مزارای آل داود» بهنام نجم‌الدین، «معجزه بناسان» حبیب احمدزاده، «ناتمامی» عاطفه صبور، «هیپوتیزم» سعید ساروقی و «هنرمند واحد پنچ» ساخته محمدصالح حجت‌الاسلامی آثار حاضر در این بخش هستند.

روایتی از ناگفته‌های زندگی یک سردار

«از چیزی نمی‌ترسیدم» عنوان زندگینامه خودنوشت سردار قاسم سلیمانی است؛ کتابی که این روزها در زمره آثار پرفروش قرار گرفته است. قاسم سلیمانی زندگینامه خودنوشتش را از نسب‌شناسی شروع می‌کند، اینکه از کدام ایل و خاندان بوده‌اند و ... این صفحات آغازین می‌شاید برای ناآشنایان با خودهایشان می‌شناسند و به اجداد و نسب توجه ندارند، چندان جذاب نباشد، با این همه وقتی پس از چند صفحه، به شیوه حمام کردن در کودکی‌اش می‌رسد و از دیگ رمسی که مادرش پر از آب، روی آتش حسایی داغ می‌کرده و با صابون رختشویی یا نوعی گیاه خاص سر و بدن‌شان را می‌شست، می‌گوید، دیگر کتاب از دست خواننده زمین نمی‌آید. کتاب جلوتر می‌رود و قاسم ناگاه از کودکی به جوانی می‌رسد، وقتی راهی شهر می‌شود تا کاری پیدا کند و ... شرح کارگری‌های قاسم، آشنایی‌اش با محیط شهری، دوری‌اش از فساد و اینکه اول با کجا با نام آیت‌الله خمینی آشنا می‌شود و اینکه چگونه در وسط انقلاب اسلامی مردم قرار می‌گیرد، بر جذابیت این روایت می‌افزاید. با این حال، کتاب ناگاه و در اوج ولع خواننده برای پیگیری ادامه قصه تمام می‌شود. حاج قاسم سلیمانی فرصتی برای نوشتن باقی این زندگینامه نداشته است. زندگینامه خودنوشت سردار سلیمانی به همت انتشارات مکتب حاج قاسم در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است. **انتفعا مکتب حاج قاسم**